

**ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ І АУДИТУ**

**Кафедра обліку в
державному секторі
економіки та сфері послуг**

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА

КУРСОВА РОБОТА

на тему:

**«Інформаційні технології обліку і контролю наявності і
використання запасів у бюджетних установах»**

Студента V курсу групи ІТОДСм-11
Галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво»
Спеціальності 8.03050901 «Облік і аудит»
Стороженко М.М.

Керівник к.е.н., доцент Мельник Н.Г.
Національна шкала _____
Кількість балів: _____ оцінка: ECTS _____

Члени комісії: _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

Тернопіль, 2016

Зміст

Вступ	3
1. Економічна суть запасів бюджетних установ.....	5
2. Організація обліку запасів в бюджетних установах в умовах АРМ бухгалтера.....	13
3. Синтетичний та аналітичний облік запасів.....	18
4. Особливості проведення контролю запасів в бюджетних установах на основі використання новітніх інформаційних технологій.....	24
Висновок	27
Список використаної літератури	29

Вступ

Складовою стабільної роботи бюджетної установи є оптимальна наявність і обіг запасів. Запаси практично завжди є в тому чи іншому вигляді на будь якій бюджетній установі. Правильне документальне оформлення і відображення операцій із запасами у обліку - запорука успішної роботи бюджетної установи в цілому.

Проблема автоматизації обліку запасів є досить актуальною в зв'язку з необхідністю отримання швидкої та достовірної інформації. Відображення запасів в обліку на даний час не задовольняє інформацією управлінський персонал.

Велике значення набуває застосування інформаційних технологій, що забезпечує якісне відображення облікових даних і зводить обліковий процес до міжнародних стандартів. Тому, необхідно вирішити питання пристосування сучасних систем, які функціонують в обліку запасів до вимог оперативності та достовірності надання інформації.

Значна кількість бюджетних організацій використовують ручну форму ведення обліку запасів, хоча автоматизована робота суб'єктів державного сектору сприяє чіткому та злагодженому веденню обліку. Навіть часткова автоматизація не забезпечує відображення операцій синхронізовано в одній базі дані, що супроводжувалось б використанням всієї інформації та всіх факторів що здійснюють вплив на ситуацію.

Впровадження інформаційних систем нового покоління є найбільш перспективним напрямом застосування обчислюваної техніки в умовах інформаційних технологій. Значна увага має приділятися на розподільну обробку даних на основі обчислювальних мереж, автоматизованих робочих місць, експертних систем підтримки прийняття рішень.

Постає питання про необхідність введення в бюджетній установі автоматизованого робочого місця (АРМБ). Автоматизовані робочі місця з'єднуються між собою через комп'ютерні мережі, засоби телекомунікації, Інтернет. Не тільки бухгалтери, а й керівники організацій, інвестори,

кредитори, податкова адміністрація, робітники бюджетних установ, покупці є користувачами автоматизованої системи обліку.

Найбільш популярними продуктами з автоматизації обліку є «Парус», «Акцент», « 1С: Бухгалтерія для бюджетних установ» за допомогою яких можна налагодити роботу бухгалтера та вирішити проблеми обліку запасів.

Проблемами становлення та розвитку автоматизованої системи обліку запасів в бюджетних установах займались: Ф. Ф. Бутинець, М. Лучко, Л. Терещенко, С. Свірко, Н. Хорунжак, С. Сисюк та інші.

Метою даної роботи є оцінка стану проведення обліку та контролю запасів в бюджетних установах в умовах автоматизації системи управління.

Об'єктом дослідження виступають інформаційні технології з обліку запасів в бюджетних установах.

Предметом дослідження є теоретичні засади інформаційних технологій обліку і контролю наявності та використання запасів в бюджетній установі.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- розглянути економічну суть запасів бюджетних установ та їх оцінку;
- дослідити організацію обліку запасів у бюджетних установах в умовах АРМ бухгалтера;
- дослідити аналітичний та синтетичний облік запасів в бюджетних установах;
- розглянути особливості проведення контролю в бюджетних установах на основі використання новітніх інформаційних технологій.

Інформаційну базу дослідження складають законодавчі та нормативно-правові акти України, джерела міжнародних фінансових організацій, наукові праці і монографії вітчизняних і зарубіжних економістів, періодична спеціалізована наукова література.

1. Економічна суть запасів бюджетних установ та їх оцінка

У процесі діяльності бюджетних установ важливе значення посідають запаси, адже вони забезпечують її функціонування та розвиток, є найбільш значною частиною активів. Від методичних аспектів обліку запасів залежить формування витрат установи, а також порядок та відображення в звітності.

Запаси - це різноманітність матеріальних елементів, які мають очікуваний термін використання (один рік) [6].

В порівнянні з виробничою сферою, де запаси переносять свою вартість на собівартість виготовленої продукції, у бюджетних установах вона включається до фактичних видатків.

У рамках реформування бухгалтерського обліку в державному секторі запроваджено Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 123 «Запаси» та Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів суб'єктів державного сектору, в яких визначено сутність запасів, їх офіційне тлумачення, оцінка та застосування в бюджетній сфері.

Відповідно до НП(С)БО 123, запаси - це активи, що:

- зберігаються для продажу, безоплатного розподілу передачі при звичайній господарській діяльності;
- зберігаються для подальшого споживання суб'єкта державного сектору у процесі звичайної діяльності;
- утримуються у формі сировини чи допоміжних матеріалів для досягнення цілей або задоволення певних потреб суб'єкта державного сектору [11].

Запровадження нового Положення стало основою до вживання бюджетною установою нових термінів і понять (рис.1.1).

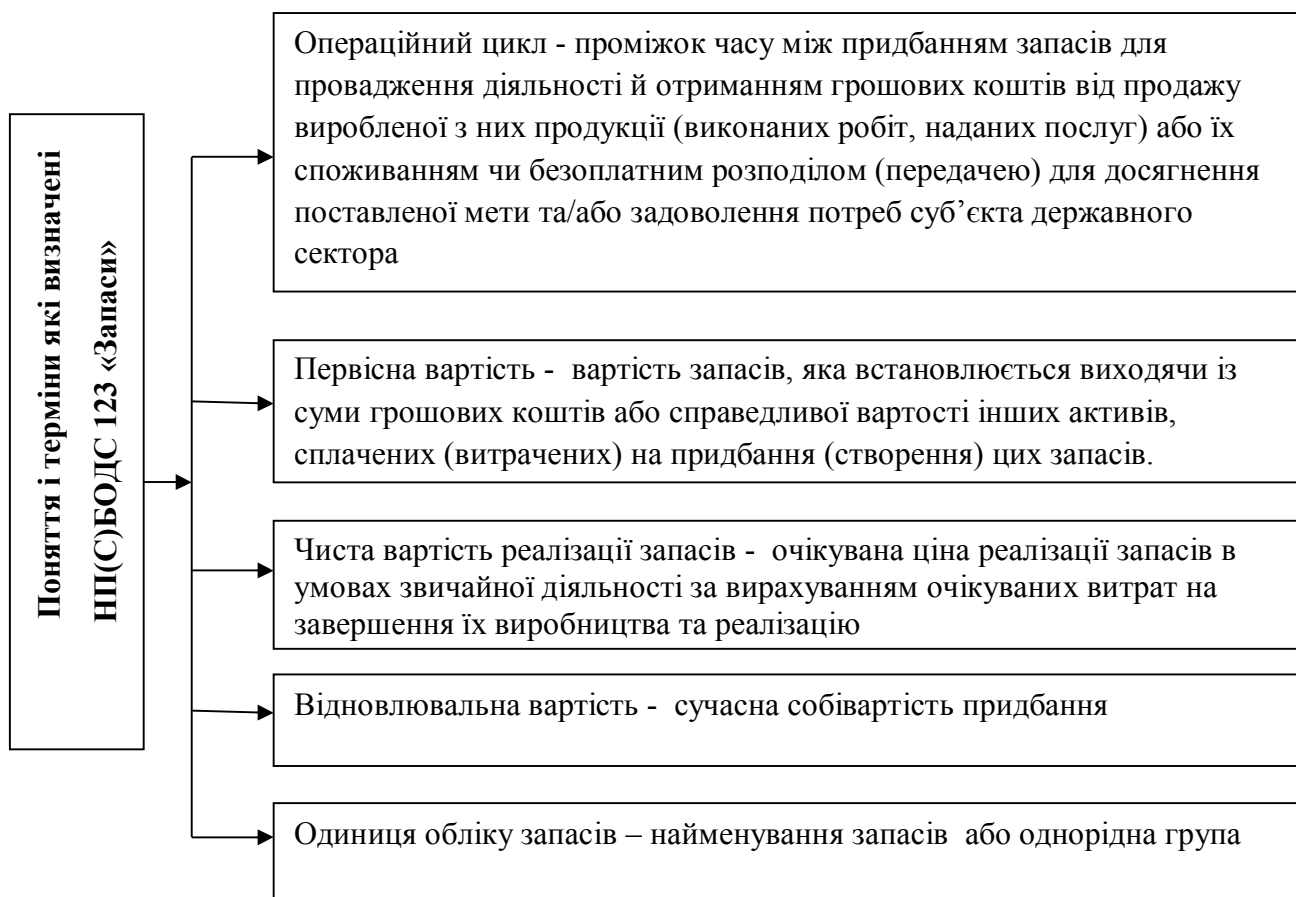

Рис.1.1. Поняття і терміни які визначені НП(С)БОДС 123 «Запаси»

Що стосується визнання запасів активом, то необхідно дотримуватись таких умов:

- запаси достовірно визначаються, якщо існує ймовірність майбутніх економічних вигод;
- існує потенціал корисності.

Якщо дані умови не дотримуються, то запаси обліковуються на позабалансових рахунках.

Визначенням строку корисної експлуатації займається центральний орган виконавчої влади за відомчою підпорядкованістю, але якщо такі документи відсутні, то установою самостійно в момент придбання [12].

Приймання запасів можливе при наявності комісії, до складу якої належать працівники бухгалтерії. Щоб зазначити назву, кількість і вартість запасів комісія складає акт. Дані акта відображаються в бухгалтерському обліку.

Склад матеріальних цінностей бюджетних установ досить широкий і різноманітний, тому для правильного ведення обліку досить важливим є науково обгрунтована їх класифікація (табл..1.1).

Таблиця 1.1.

Класифікація запасів бюджетних установ

1	Виробничі запаси	<ul style="list-style-type: none"> - Сировина і матеріали - Будівельні матеріали - Обладнання, конструкції та деталі до встановлення - Спецобладнання для науково-дослідних робіт за господарськими договорами
2	Тварини на вирощуванні та відгодівлі	<ul style="list-style-type: none"> - Молодняк тварин на вирощуванні - Тварини на відгодівлі - Птиця - Звірі - Кролі - Сім'ї бджіл - Доросла худоба, вибракувана з основного стада - Худоба, прийнята від населення для реалізації
3	Малоцінні та швидкозношувані предмети	<ul style="list-style-type: none"> - Малоцінні та швидкозношувані предмети, що перебувають на складі та в експлуатації - Малоцінні та швидкозношувані предмети спеціального призначення
4	Матеріали і продукти харчування	<ul style="list-style-type: none"> - Паливо - Матеріали для учбових, наукових та інших цілей - Запасні частини до машин і обладнання (які не можуть бути віднесені до основних засобів) - Продукти харчування - Медикаменти і перев'язувальні засоби - Господарські матеріали і канцелярське приладдя - Тара - Матеріали в дорозі
5	Готова продукція	<ul style="list-style-type: none"> - Готові вироби, виготовлені у виробничих (навчальних) майстернях - Готова друкована продукція
6	Продукція сільськогосподарського виробництва	<ul style="list-style-type: none"> - Продукція підсобних (навчальних) сільських господарств

Щоб відобразити усі запаси використовують більш деталізоване їх групування в розрізі найменувань, сортів, підгруп, яким привласнюють певний номенклатурний номер. Він характеризує певний числовий код обліку, який належить до певної групи предметів однієї вартості, якості, назви [5].

Номенклатурний номер має сім знаків: перші три з них характеризують субрахунок, четвертий – підгрупу, три останні – порядковий номер предмета у підгрупі.

Номенклатурний номер фіксується у номенклатурі-ціннику, тобто систематизованому переліку матеріалів установи. Крім номера, в ціннику відображаються:

- ціна що обліковується;
- сорт;
- розмір;
- найменування.

Величина норми запасів залежить від обсягів споживання, умов зберігання та технічного забезпечення.

Надходження запасів до бюджетних установ може бути :

- від постачальників;
- від підзвітних осіб;
- від списання непридатних основних засобів ;
- від благодійних установ;
- безоплатно від спонсорів або від інших бюджетних установ;
- як надлишки що виникли при інвентаризації [1].

У бухгалтерському обліку бюджетних установ запаси, у т.ч. одержані та передані безоплатно у встановленому чинним законодавством порядку, оцінюються за балансовою вартістю, яка поділяється на:

- первісну вартість – це вартість за якою придбали запаси;
- справедливу вартість - вартість запасів які отримані безоплатно;
- собівартість придбання. [9]

Однією з особливостей у Стандарті є розширення умови оцінки за первісною вартістю. В залежності від того, за якими способами отримано запаси, передбачена їх оцінка відповідно до НП(С)БОДС 123[9] (табл.1.2.).

Таблиця 1.2.

Оцінка запасів відповідно до НП(С)БОДС 123 «Запаси»

№	Спосіб отримання запасів	Оцінка запасів
1.	При придбанні	Первісна вартість запасів включає витрати на придбання, обмін, витрати на переробку та інші витрати, що виникли під час доставки запасів до місця зберігання (використання), і доведення їх до стану, в якому вони придатні для використання у запланованих цілях
2.	При виготовленні	Первісною вартістю є виробнича собівартість
3.	При отриманні безоплатно від фізичних та юридичних осіб	Первісною є справедлива вартість на дату отримання з урахуванням витрат, передбачених НП(С)БОДС 123
4.	При отриманні від суб'єктів бухгалтерського обліку в державному секторі	Первісна вартість дорівнює балансовій вартості запасів установи, що їх передала, з урахуванням витрат, передбачених НП(С) БОДС 123
5.	При створенні та випуску запасів, на які держава має виключне право, зокрема поштові марки, бланки цінних паперів	Первісна вартість (вартість їх виготовлення, друкування)
6.	При утриманні з метою безоплатного розподілу, передачі, а також ті, щодо яких не існує активного ринку	Найменша з двох оцінок: первісна вартість або відновлювальна вартість
7.	При отриманні в результаті обміну	Первісна вартість дорівнює балансовій вартості переданих запасів. Якщо балансова вартість переданих запасів суттєво відрізняється від їх справедливої вартості, то первісною вартістю отриманих запасів є їх справедлива вартість на дату оприбуткування

Відбулись значні зміни у складі витрат, що включає в себе первісна вартість при придбанні запасів. Собівартість запасів складається з таких фактичних витрат:

- кошти, які згідно з договором сплачуються продавцеві (постачальнику);

- суми податку, що стягує митниця при здійсненні перевезень через митний кордон ;
- витрати на заготовлю запасів та їх транспортування;
- суми податків, які є непрямими у зв'язку з придбанням запасів, що не компенсуються;
- інші витрати, які зв'язані з придбанням запасів.

У первісну вартість не включаються витрати: які перевищують норму витрат, фінансові витрати, витрати які необхідні для зберігання, витрати на збут та загальногосподарські витрати які не пов'язані з придбання запасів.

Особливого контролю потребують транспортно-заготівельні витрати що включаються до первісної вартості. Їх варто відносити до певних груп, видів запасів, якщо ж ці витрати можна достовірно визначити, то вони відносяться до придбаних запасів [17].

Важливо зазначати, що придбання запасів за іноземну валюту оцінюються із застосуванням валютного курсу у валюті звітності на дату здійснення операції.

Згідно НП(С)БО 123 оцінка запасів на дату балансу відображається за найменшою з двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації [11].

Якщо запаси зіпсовані, знизилась їхня ціна або вони втратили свою вигоду, то здійснюється оцінка за чистою вартістю реалізації. Сума перевищення первісної вартості над чистою вартістю реалізації списується на витрати звітного періоду. Дохід визначається, якщо вартість реалізації запасів які були уцінені збільшується на суму не більшу аніж за попереднім замовленням.

Оцінка вибуття запасів здійснюється за допомогою таких методів:

- ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів;
- середньозваженої собівартості;
- собівартості перших за часом надходження запасів.

Їх сутність розкрита на рис 1.2.

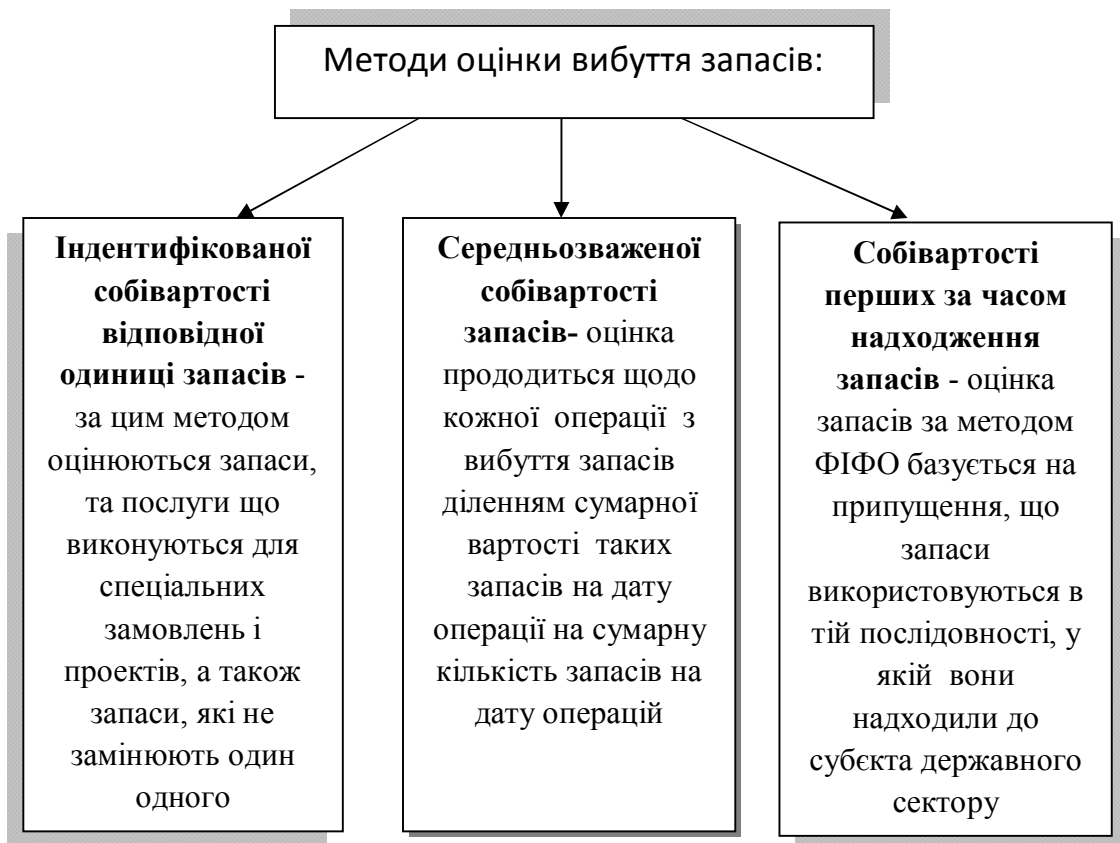

Рис.1.2. Характеристика методів оцінки вибуття запасів

Із описаних методів бюджетна установа для всіх одиниць обліку має право застосовувати тільки один метод. Він має бути визначений в документі про облікову політику. Оцінка запасів за методом ФІФО являється однією з найбільш поширених у державному секторі.

Щоб забезпечити правильну організацію обліку та контроль запасів в умовах автоматизації, їх економічне та раціональне використання необхідно дотримуватись таких завдань:

- здійснювати контроль за зберіганням запасів і їх рухом на складах чи місцях зберігання;
- всі операції які відбуваються в установі що пов'язані з рухом матеріальних цінностей необхідно правильно і своєчасно оформляти на електронних носіях;
- необхідно проводити контроль за раціональним використанням запасів та дотримання норми їх витрачання;

- з метою мобілізації внутрішній фінансових ресурсів необхідно проводити контроль щодо запасів які не використались , які є в надлишку;
- подання інформації про запаси, яка є повна та об'єктивна, підготовлена та подана своєчасно керівництву;
- подання звітів вищим організаціям про використання запасів для ефективного управління установою та прийняття раціональних рішень [1].

Основним завдання автоматизації є підвищення ефективності діяльності установи за рахунок отримання якісних та своєчасних даних, що є основою прийняття управлінських рішень .

2. Організація обліку запасів в бюджетних установах в умовах АРМ бухгалтера

Щоб збільшити ефективність управління в бюджетній установі необхідно ввести в дію інформаційні системи, за допомогою яких збирають, обробляють і подають інформацію працівникам бюджетної установи у вигляді бази даних.

Важливим є створення автоматизованого робочого місця бухгалтера, що дасть можливість працювати в діалоговому режимі, зручно вносити інформацію, в короткий проміжок часу виконувати завдання, вести контроль, визначати правильність отриманих даних, виводити та передавати каналами зв'язку [16].

В умовах АРМ організація обліку складається з таких етапів:

- підготовка та обробка даних;
- узагальнення інформації на рахунках за видами ресурсів;
- систематизація даних для подальшого використання в керівництві суб'єкта господарювання.

Завданнями організації обліку запасів з використанням інформаційних систем є:

- розробка стандартів які регулюють облік запасів у середовищі автоматизованої обробки даних;
- створення схожих проектних рішень для забезпечення автоматизованого вирішення завдань обліку запасів за допомогою АРМ бухгалтера;
- автоматизація створення первинних документів на комп'ютерах;
- удосконалення рахунків бухгалтерського обліку запасів на основі досвіду міжнародної практики. [4]

Задля ефективного функціонування АРМ бухгалтера з обліку запасів створюється три категорії системи обліку.

При першій категорії формуються дані, їх обліку, здійснюється документальне оформлення операцій, а також ведеться аналітичний облік по місцях утримання запасів.

В ній створюється інформаційна база – складська картотека, в якій відображається рух та залишки виробничих запасів: надходження, використання, списання, залишки на певну дату чи за певний період часу. Із складської картотеки можна видати інформацію в друкованому варіанті або на екран дисплея, що має вигляд картки складського обліку. Первинні дані реєструються на робочому місці, де вони виникають, і передаються певним ланцюжком.

АРМ бухгалтера другої категорії проводить аналіз вихідної інформації регламентного контролю та довідкового характеру, можливий контроль проходження початкових даних та розв’язування ряду задач.

АРМ бухгалтера третьої категорії формуються зведені дані для складання звітності, аналізу, прогнозу, ревізії та прийняття управлінських рішень в загальному по бюджетній установі або окремому структурному підрозділу. (рис.2.1)

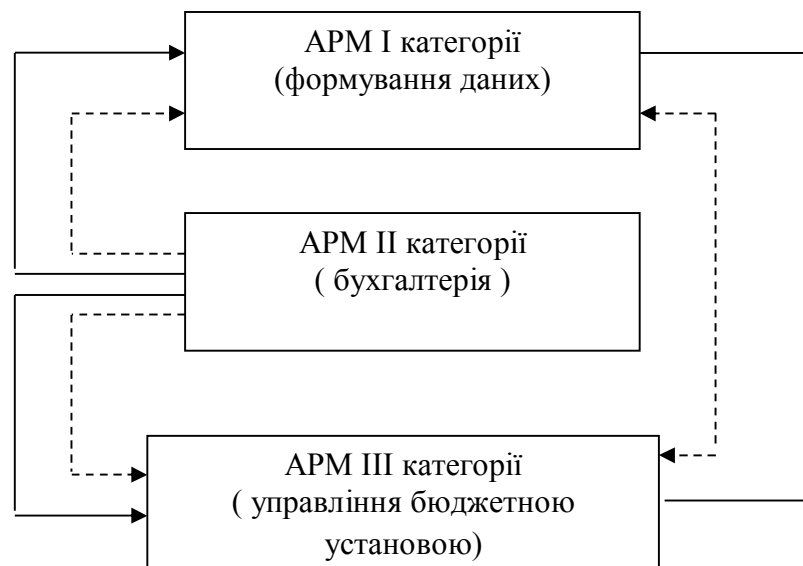

Рис. 2.1. Система обліку бюджетної установи в умовах АРМБ

Інформаційна система бюджетної установи має зв'язок з АРМ бухгалтера по обліку запасів (рис .2.2)

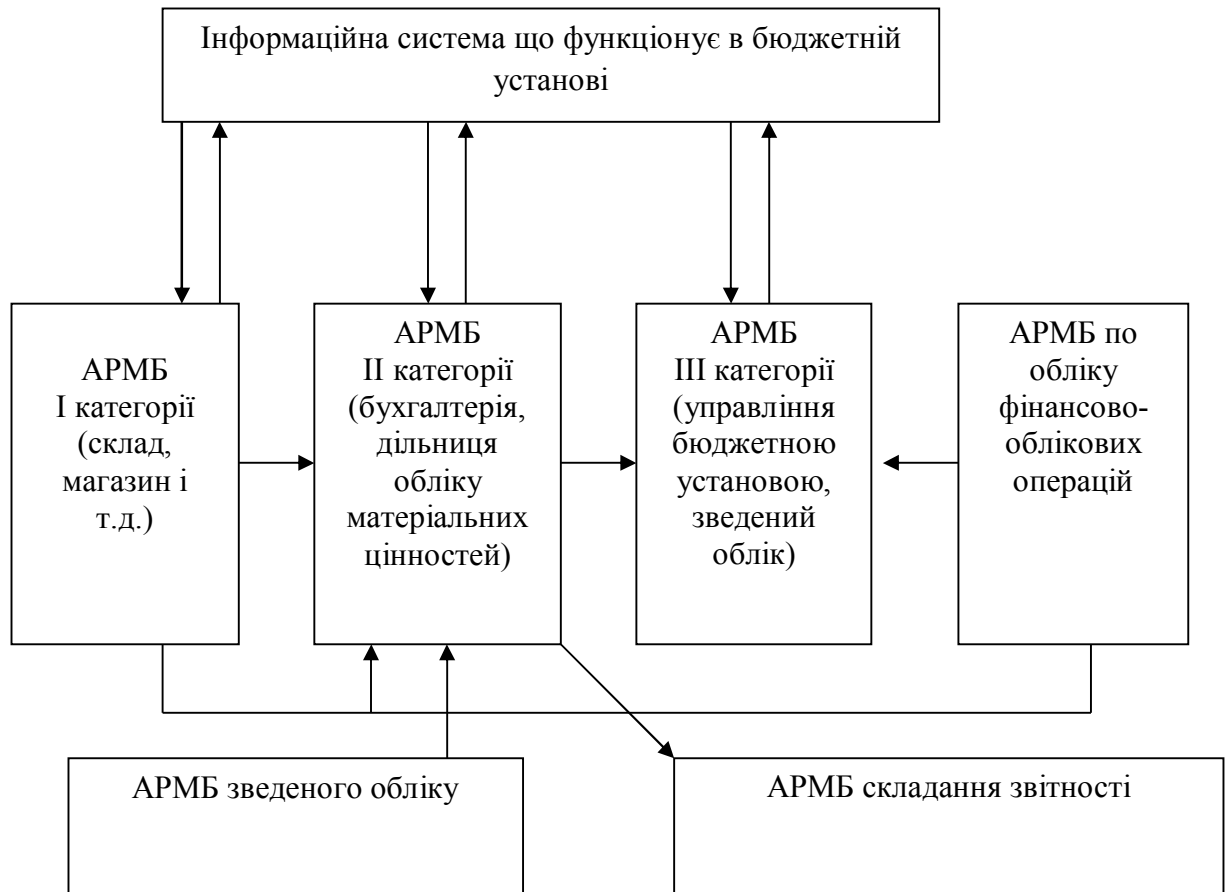

Рис.2.2. Зв'язок інформаційної системи бюджетної установи з АРМБ з різних видів обліку

Для розв'язування задач по обліку запасів формується єдина база бухгалтерських записів, яка дозволяє отримати в діалоговому режимі всю необхідну інформацію для аналітичного, синтетичного та управлінського обліку та звітності.

Інформація поступає з зовнішнього середовища у вигляді первинних даних, за допомогою яких відображаються господарські операції по обліку запасів, також ця інформація може бути у вигляді магнітних носіїв, які поступають з інших АРМБ.

Алгоритм розв'язання задач з обліку запасів:

- створення, занесення та здійснення коригувань довідкової інформації;
- документування операцій з обліку запасів, первинне обчислювання оброблених даних;

- виведення на друк інформаційних даних за заданим ключем їх сукупності;
- програмна обробка файлів і складання даних про рух запасів для розв'язування задач;
- підготовка даних для розв'язування задач у наступному періоді.

Перелік і опис вихідних повідомлень, які формуються під час розв'язання задачі і зберігаються для розв'язання інших задач, наведено в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1.

Опис вхідних даних

Найменування вихідного повідомлення	Ідентифікатор	Форма подання	Періодичність	Терміни видачі	Одержувачі інформації
Оборотна відомість по рахункам запасів	OBOR_A	Машинограма	<i>Раз на місяць</i>	<i>На 1 число</i>	<i>Бухгалтерія</i>
Оборотна відомість по синтетичним рахункам	OBOR_B	Машинограма	Раз на місяць	На 1 число	<i>Бухгалтерія</i>
Баланс за звітний період	BAL_A	Машинограма	Раз на місяць, квартал, рік	На 1 число звітного періоду	Задачі обліку
Масив обороту за аналітичними рахунками	OBORA	Масив на МД	<i>Постійно</i>	<i>Постійно</i>	Задачі обліку
Масив обороту за синтетичними рахунками	OBORB	Масив Масив на МД на МД	Постійно	<i>Постійно</i>	Задачі обліку
Масив розшифровки сальдо по рахунках	ROZSA	Масив на МД	<i>Постійно</i>	<i>Постійно</i>	Задачі обліку
Масив балансу за звітний період	BALANS	Масив на МД	<i>Постійно</i>	<i>Постійно</i>	Задачі обліку

В інформаційній системі “Облік надходження запасів та формування їх собівартості ” використовуються вхідні повідомлення - масив « Нормативно-довідкова інформація» , масив надходження запасів, масив залишків запасів.

Такий масив як «Нормативно-довідкова інформація» містить в собі різноманітні довідники, що є основою для створення одної бази даних:

- довідник в якому формується інформація про запаси отримані від зовнішніх організацій;
- довідник працівників бюджетної установи для визначення матеріально - відповідальних осіб;
- довідник в якому формується дані щодо місця розташування та зберігання запасів;
- довідник господарських операцій які можна використовувати для автоматизованого створення бухгалтерських проводок;
- довідник в якому вказані ціни та номенклатура запасів;
- довідник допустимої кореспонденції рахунків – використовується з метою контролю первинної інформації;
- довідник статей обліку, який призначений для формування даних по веденню облікової політики в установі, фіксування способу списання, для віднесення затрат на статті обліку;
- довідник постійних даних – призначений для створення в первинному обліку постійних показників та записів. [14]

Найбільш популярними є такі прикладні програми з автоматизації обліку : « 1С : Бухгалтерія для бюджетних установ», «Парус», «Акцент». Для більш детального обліку запасів необхідно використовувати не тільки пакети програм а й модулі (розділи) .

3. Аналітичний та синтетичний облік запасів

Аналітичний та синтетичний облік запасів ведеться в бухгалтерії. В аналітичному обліку необхідно окремо вести облік запасів, що придбані за кошти спеціального чи загального фонду, та тих, що поступили як гуманітарна допомога.

Аналітичний облік ведеться за видами, сортами, назвами та за матеріально - відповідальними особами. (табл.. 3.1.).

Таблиця 3.1.

Складський облік запасів у бюджетній установі

Типові форми		Призначення
Назва	№	
Книга складського обліку запасів	№ 3-9	Кількісний облік продуктів і матеріалів на складі ведуть матеріально відповідальні особи у розрізі найменувань, сортів, категорій, профілів, типорозмірів або інших якісних відмінностей (ознак) за номенклатурними номерами
Картки складського обліку матеріалів	№ М-12	При значній кількості цінностей
Підсумки накопичувальних документів (забірних карток, відомостей на видачу матеріалів тощо) заносяться в книгу або картку складського обліку один раз після їх закриття, але не пізніше останнього дня місяця. Матеріально відповідальні особи повинні контролювати щодня дотримання норм запасів і при істотних відхиленнях фактичних запасів від встановлених норм повідомляти у відділ постачання та керівництву установи		
Реєстр прийняття – здачі документів	№ М-13	Періодично завідувач складом на підставі первинних документів складає Реєстр та здає у бухгалтерію

Якщо в бюджетній установі є електронні обчислювальні машини, то складський облік можна повністю автоматизувати шляхом створення автоматизованого робочого місця. При чому всі звіти та облікові реєстри формуються автоматично та можуть бути надруковані на паперових носіях або ж передані в центральну бухгалтерію автоматично, що значно полегшує облік товарно-матеріальних цінностей та підвищує його якість і оперативність.

Аналітичний облік запасів в бухгалтерії можна вести трьома способами (рис 3.1.)

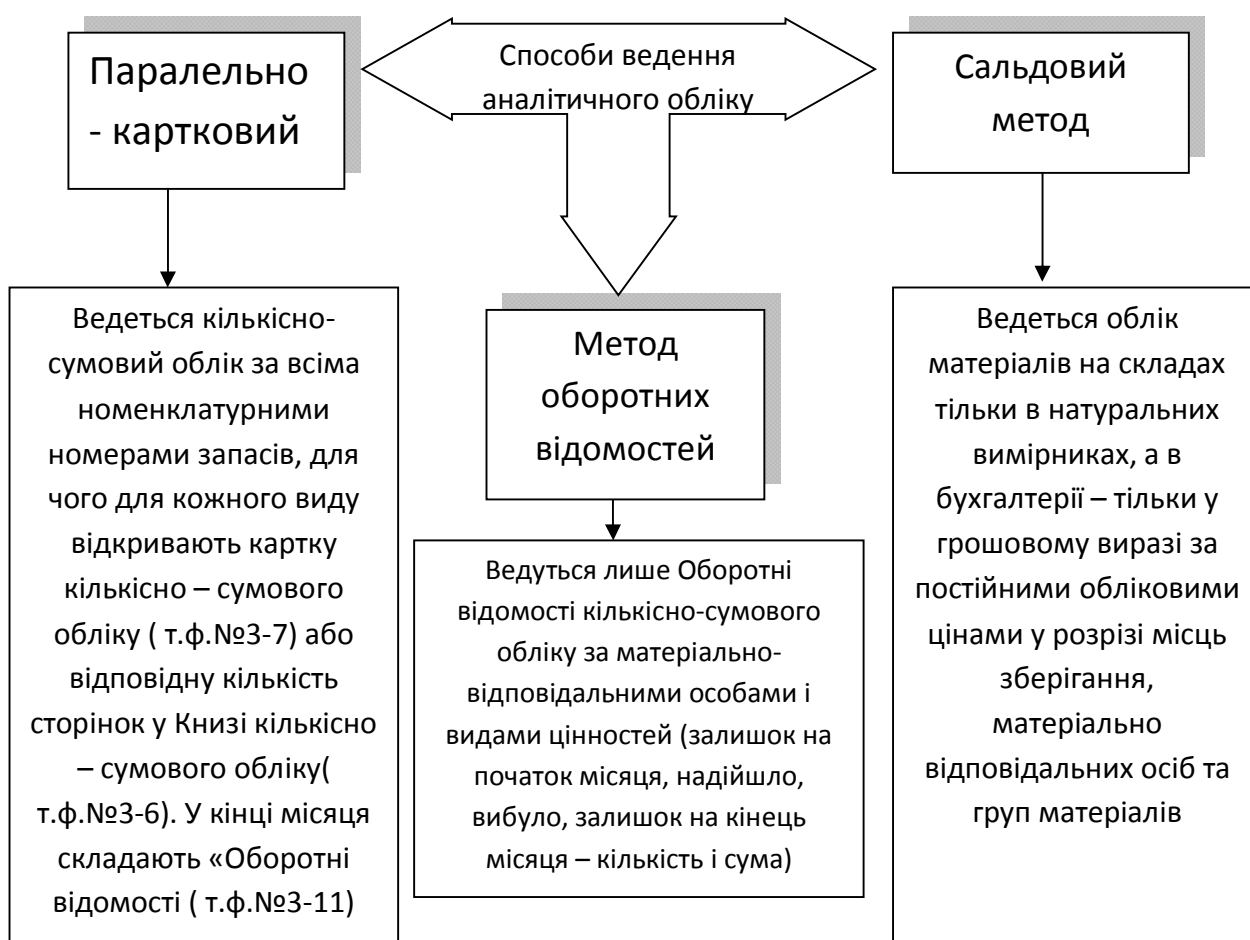

Рис 3.1. Способи ведення аналітичного обліку запасів

При паралельно-картковому методі облік запасів на складі та в бухгалтерії дублюється, що викликає відставання аналітичного обліку від синтетичного. Перевагою цього методу є те, що він забезпечує подвійний контроль за рухом запасів, підвищує достовірність облікової інформації[12].

Метод оборотних відомостей передбачає ведення обліку в оборотних відомостей (т.й.№3-11) за видами цінностей та матеріально-відповідальними особами. Записи у відомостях проводять на підставі первинних документів. Дані такого реєстру звіряють з карткою складського обліку.

Сальдовий метод обліку запасів використовують бюджетні установи, в яких значна облікова номенклатура матеріалів. При цьому методі аналітичний облік матеріалів у бухгалтерії поєднується в одному процесі з аналітичним обліком запасів. Це значно підвищує точність та оперативність бухгалтерського обліку, підвищує ефективність праці працівників бухгалтерії.

Надходження запасів записується до Головної книги на підставі меморіальних ордерів:

- № 4 (Накопичувальна відомість розрахунків з різними дебіторами ф. № 408);
- № 6 (Накопичувальна відомість розрахунків з різними кредиторами ф. № 409);
- № 7 (Накопичувальна по розрахунках в порядку планових платежів ф. № 410);
- № 8 (Накопичувальна відомість по розрахунках з підзвітними особами ф. № 386);
- № 11 (Зведення накопичувальних відомостей по надходженню продуктів харчування, ф. № 398 - бюджет).

На підставі первинних документів складають:

- Меморіальний ордер № 10 (Накопичувальну відомість про вибуття та переміщення малоцінних та швидкозношуваних предметів ф. № 439 – бюджет);
- Меморіальний ордер № 11 (Зведення накопичувальних відомостей про надходження продуктів харчування ф. № 396 – бюджет);
- Меморіальний ордер № 12 (Накопичувальна відомість по витрачання продуктів харчування ф. № 411 – бюджет);

- Меморіальний ордер № 13 (Накопичувальна відомість витрачання матеріалів ф. № 396 – бюджет).

Для обліку виробничих запасів і господарських матеріалів планом рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ передбачено синтетичні рахунки класу 2 «Запаси»: 20 - «Виробничі запаси», 21 - «Тварини на вирощуванні та відгодівлі», 22 - «МШП», 23 - «Матеріали і продукти харчування», 24 - «Готова продукція», 25 «Продукція сільськогосподарського виробництва». До кожного з цих рахунків відкриваються субрахунки за видами товарно-матеріальних цінностей. Облік операцій з витрачання матеріалів, крім продуктів харчування, ведуть у накопичувальній відомості з витрачання матеріалів (МО №13). Записи у цю відомість здійснюють за кожним документом зокрема у розрізі субрахунків.

На рахунку 20 «Виробничі запаси» обліковується обладнання, що підлягає встановленню на об'єктах, реконструюються або будуються, конструкції, матеріали для науково-дослідних робіт, будівельні матеріали, деталі та інші матеріальні цінності, придбані за рахунок коштів, виділених на капітальне будівництво, а також спеціальне обладнання, яке придбане для виконання науково-дослідних робіт за господарськими договорами.

На суму придбаних запасів дебетується субрахунок рахунка 20 «Виробничі запаси» і кредитується відповідний субрахунок рахунків класу 3 «Кошти, розрахунки та інші активи» або класу 6 «Поточні зобов'язання». За використаними запасами кредитується субрахунок рахунка 20 і дебетується відповідний субрахунок рахунків класу 8 «Витрати».

На рахунку 21 «Тварини на вирощуванні і відгодівлі» обліковуються усі види тварин і тварини на відгодівлі, кролі, звірі, птахи, хутрові, сім'ї бджіл незалежно від їх вартості.

Планом рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ для обліку МШП передбачено окремий синтетичний рахунок 22 «МШП». До таких засобів зараховують інструменти, дрібний господарський інвентар,

посуд, сценічно - постановчі засоби вартістю до 10 грн. за одиницю (комплект).

Особливістю обліку МШП в бюджетних установах є те, що їхня вартість при передачі зі складу в експлуатацію не списується з балансу, а залишається в обліку до повного використання, тобто до часу втрати придатності.

На рахунку 23 «Матеріали і продукти харчування» обліковують різні продукти харчування та матеріальні цінності, що знаходяться в установах, за їх предметною характеристикою, незалежно від коду економічної класифікації видатків, за рахунок якого вони були придбані.

За дебетом субрахунків рахунка 23 «Матеріали і продукти харчування» обліковують матеріали і продукти харчування, придбані бюджетною установою, у кореспонденції і кредитом відповідного субрахунки рахунків класу 3 «Кошти, розрахунки та інші активи» або класу 6 «Поточні зобов'язання». За кредитом субрахунків рахунка 23 здійснюють списання матеріалів і продуктів харчування на дебет відповідного субрахунку рахунків класу 8 «Витрати»

Бюджетна установа може мати запаси, які знаходяться в тимчасовому розпорядженні. Ці запаси обліковуються на рахунку 02 «Активи на відповідальному збереженні». Цей рахунок є позабалансовий і на ньому обліковують такі товарно-матеріальні цінності: матеріальні цінності, прийняті установою на зберігання, спецобладнання, придбане для виконання конструкторських і науково-дослідних за договором; матеріальні цінності, оплачені із державного та місцевих бюджетів і відвантажені установам своєї системи; інші обладнання спортивних стрільбищ, тирів, кабінетів військової підготовки.

В таблиці 3.2 відображено типові проведення, що використовують для обліку запасів в бюджетній установі. Після закінчення місяця підсумки субрахунків переносять до книги Журнал-головна [1].

Таблиця 3.2.

Типова кореспонденція рахунків з обліку запасів в бюджетних установах

	Зміст операції	Дебет	Кредит
1.	Оприбуткування виробничих запасів, матеріалів і продуктів харчування, у тому числі за операціями з централізованого постачання установою-закупником (вартість без ПДВ):		
	- що сплачені шляхом попередньої оплати рахунку	201-218, 231-239	361,362, 364
	- що сплачені після їх отримання	201-218, 231-239	675
	Сума ПДВ з виробничих запасів, матеріалів і продуктів харчування, придбаних за рахунок загального фонду	801,802	361,362, 364, 675
2.	Сума ПДВ з виробничих запасів, матеріалів і продуктів харчування, придбаних за рахунок коштів спецфонду:		
	- якщо ПДВ не включено до податкового кредиту	811-813	361,362, 364, 675
	- якщо ПДВ включено до податкового кредиту	641	
3.	Отримані установою-замовником виробничі запаси, матеріали, продукти харчування, медикаменти та інші запаси від установи-закупника за операціями з централізованого постачання	201-218, 231-239	683, 684
4.	Списання використаних виробничих запасів на підставі документів, крім отриманих за операціями з централізованого постачання	801,802, 811-813	201-218, 231-236, 238, 239
5.	Передані виробничі запаси, закуплені шляхом централізованого постачання з балансу установи-закупника на баланс установи-замовника	683, 684	201-218, 231-239
6.	Отримання матеріалів і продуктів харчування як гуманітарної допомоги	231-236, 238, 239	364
7.	Оприбуткування лишків матеріалів і продуктів харчування, виявлених при інвентаризації	231-236, 238, 239	711
8.	Відображена вартість сум переоцінки запасів:		
	Дооцінка	201-218, 231-236, 238, 239	411
	Уцінка	411	201-218, 231-236, 238, 239
9.	Списання недостач виробничих запасів у межах установлених норм, а також недостач і втрат від псування матеріальних цінностей, віднесених на рахунок установи придбаних у поточному році.	801,802, 811-813, 431,432, 683, 684	201, 204, 205, 231-236, 238, 239
	Водночас проводиться другий запис: на суму вартості відшкодування збитків, яка віднесена на рахунок винних осіб	363	711

4. Особливості проведення контролю запасів в бюджетних установах на основі використання новітніх інформаційних технологій

Контроль є основним джерелом для виявлення причин порушень, які виникають в управлінні державною власністю. Значення контролю постійно збільшується, адже він є дійовим засобом впливу на прийняття управлінських рішень.

Основною метою ревізії запасів є встановлення достовірності обліку та контроль наявності їх в бюджетній установі.

Проведення ревізії запасів при автоматизованій обробці даних суттєво впливає на вивчення системи обліку. Застосування комп'ютерних технологій при проведенні перевірки забезпечує економію часу на одноманітних прийомах порівняння інформації, дозволяє зменшити обробку даних вручну, дає можливість зберігати та використовувати отримані дані [3].

Для того, щоб ефективно провести перевірку необхідно мати доступ до комп'ютерної обробки інформації. При цьому ревізор повинен знати як здобути та обробити інформацію. При перевірці необхідно оцінити порядок формування, реєстрації, обробку документів, та їх зберігання .

Ревізор використовуючи комп'ютерну техніку має можливість прогнозувати імовірність неефективного витрачання запасів, розкрадань, недостач, зловживань. Отже, зосереджується увага контролера в тих місцях, які свідчать про можливі порушення. Широке використання комп'ютерів в бюджетній установі, що ревізується, сприяє проведенні діагностики відхилень від нормального режиму роботи.

Якщо ревізор має відповідне програмне забезпечення, в якому містяться правильні алгоритми розрахунків, то вводиться тільки вхідна інформація і отримуються певні результативні значення.

Ревізор може використовувати пакети прикладних програм та спеціальні інформаційні системи. Найпоширенішими з них є : «Консультант плюс» , «1С: Електронний документообіг», «Три кита», « 1С: Еталон».

Програми, які використовуються ревізором, повинні відповідати таким вимогам: можливість ведення обліку декількох установ на одному комп'ютері, зв'язок з іншими бухгалтерськими програмами, багаторівневий аналітичний облік, зручність та простота введення проводок в базу даних.

Здійснення контролю запасів в бюджетній установі проводиться за конкретними напрямками (рис4.1.)

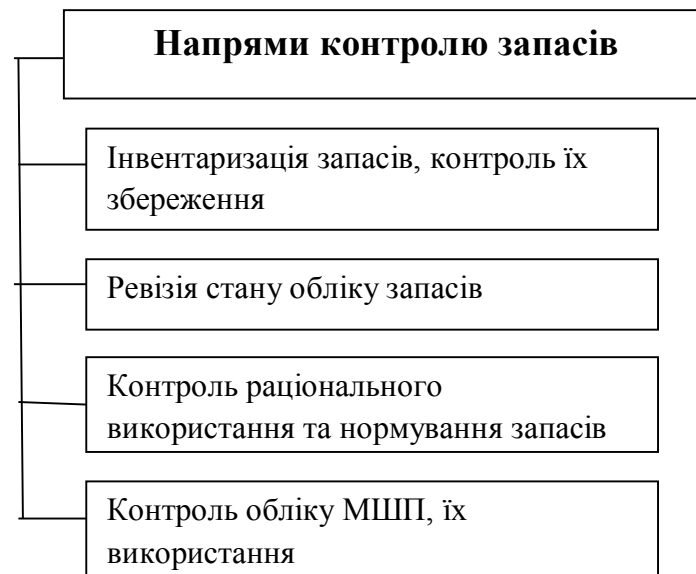

Рис. 4.1. Напрями контролю запасів в бюджетній установі

Ревізія запасів розпочинається з інвентаризації. Вона проводиться в місцях їх зберігання, після надходження на об'єкт контролю.

Під час ревізії необхідно перевірити правильність використання інвентарю, матеріалів. Спочатку визначається, чи інвентаризація запасів проводиться у відповідні терміни, коли була здійснена остання інвентаризація, чи є в бюджетній установі матеріально відповідальна особа за збереження запасів, чи правильно списуються ці запаси [8].

Ревізор перевіряючи залишки запасів керується інструкцією з інвентаризації за участі інвентаризаційної комісії. Ця комісія призначається наказом керівника.

Щоб розпочати інвентаризацію матеріально відповідально особа дає розписку про прихід або витрати запасів. Якщо виявлена недостача або надлишок то відповідальна особа складає письмове пояснення. При перевірці важливо визначити повноту і правильність оприбуткування запасів.

Під час ревізії стану обліку запасів необхідно перевірити чи достовірно відображено господарські операції в документації . Ретельно вивчається документообіг та перелік документів за допомогою яких оформляється рух запасів в бюджетній установі.

Щоб перевірити достовірність даних по залишку та руху запасів вивчається первинна документація та фінансова звітність. Необхідно приділити увагу приміткам, адже в них досліджуються дані про методи оцінки запасів, балансову вартість запасів, вартість реалізації.

Важливим напрямом ревізії є контроль раціонального використання запасів та їх нормування. Основним завданням даного виду контролю є попередження безвідповідального використання запасів та понесення недоцільних витрат . Слід перевірити норми витрат сировини, та їх застосування у відомостях витрачання запасів, лімітно-забірних картках.

Контроль обліку МШП включає в себе значну кількість процедур. Необхідно проводити інвентаризацію МШП за їх місцезнаходженням та відповідальними особами. Результати перевірки зазначаються в інвентаризаційних описах.

Проведення контрольних дій за цими напрямками в умовах автоматизації сприяє удосконаленню обробки даних, підвищує ефективність бухгалтерської роботи.

Висновок

Запаси посідають важливе місце у процесі діяльності бюджетних установ, адже забезпечують її функціонування та розвиток. Вони є найбільш значною частиною активів. Від методичних аспектів обліку запасів залежить формування витрат установи, а також порядок та відображення в звітності.

Для обліку запасів бюджетних установ передбачений другий клас «Запаси». На рахунках цього класу обліковуються оборотні матеріальні ресурси, що належать бюджетній установі, реалізацію та витрачання яких планується здійснити протягом звітного періоду.

Згідно НП(С)БО 123 оцінка запасів на дату балансу відображається за найменшою з двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації. Оцінка вибуття запасів здійснюється за допомогою таких методів: ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів; середньозваженої собівартості; собівартості перших за часом надходження запасів

Проведення контролю запасів в бюджетній установі проводиться за конкретними напрямками: інвентаризація запасів, контроль їх збереження; ревізія стану обліку запасів; контроль раціонального використання та нормування запасів; контроль обліку МШП, їх використання.

Застосування комп'ютерних технологій при проведенні контролю забезпечує економію часу на одноманітних прийомах порівняння інформації, що дозволяє зменшити обробку даних вручну, дає можливість зберігати та використовувати отримані дані

Автоматизації обліку запасів дає можливість отримання швидкої та достовірної інформації. Таким чином, необхідно вирішити питання пристосування сучасних систем які функціонують в обліку запасів до вимог оперативності та достовірності надання інформації.

Найбільш популярними продуктами з автоматизації обліку є «Парус», «Акцент», «1С: Бухгалтерія для бюджетних установ» за допомогою яких можна налагодити роботу бухгалтера та вирішити проблеми обліку запасів.

Отже, наявність автоматизованого робочого місця та спеціалізованої програми в обліку запасів дає можливість:

- підвищити якість організації обліку запасів , оперативність відображення тих чи інших господарських процесів;
- удосконалити процес складання звітності, вчасного проведення в обліку запасів усіх первинних документів;
- зменшувати кількість помилок в обліку, і, відповідно, піднести його на значно вищий рівень.

В кінцевому підсумку це забезпечить зростання якості наданих бюджетними організаціями послуг.

Список використаної літератури

1. Артюх О.В., Максимова В.Ф., Черкашина Т.В. Облік у бюджетних установах: Навчальний посібник. – Одеса: ОНЕУ, ротاپринт, 2013 р. – 264 с.
2. Бутинець Ф. Ф. Інформаційні системи бухгалтерського обліку. Курс лекцій: [навчальний посібник] / Ф. Ф. Бутинець, С. В. Івахненко. – Житомир: ЖІТІ, 2002. – 544 с.
3. Бутинець Ф. Ф., Виговська Н. Г., Малюга Н. М., Петренко Н. І. Контроль і ревізія: Підр. / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця.– 3-є вид., доп. і перероб.– Житомир: ПП «Рута», 2002.– 544 с
4. Бутинець Ф.Ф. Організація бухгалтерського обліку: [навч. посібник для студентів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» вищих навчальних закладів; вид. 2-е, доп. і перероб.] / Ф.Ф. Бутинець, М. М. Шигун, С.М. Шулепова. – Житомир : ЖІТІ, 2002.- 592 с
5. Ватуля І. Д. Облік у бюджетних установах / І. Д. Ватуля, М. І. Ватуля, З. М. Левченко. – Київ: Центр учбової літератури, 2009. – 368 с.
6. Верига Ю. А. Облік у бюджетних установах : навч. посібн. / Ю. А. Верига. – К. : Центр учтової літератури, 2012. – 592 с.
7. Войтюшенко Н.М., Інформаційні системи і технології в обліку [Текст] : навч.посіб. - Донецьк: ДонНУЕТ, 2009 – 340с.
8. Дікань Л. В. Д 45 Контроль у бюджетних установах: Підручник.– Х.: ВД «ІНЖЕК».– 2010.– 408 с.
9. Дорошенко О. О. Запаси бюджетних установ: порівняльний аналіз сучасної облікової практики та національних положень бухгалтерського обліку в державному секторі [Електронний ресурс] / О. О. Дорошенко. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: [file:///C:/Users/masha/Downloads/Na_2012_2_10%20\(7\).pdf](file:///C:/Users/masha/Downloads/Na_2012_2_10%20(7).pdf).
10. Лучко М. Р. Організація інформаційних систем і технологій обліку в бюджетних установах: [навчальний посібник] /М. Р. Лучко, Н. М. Хорунжак. – Тернопіль: Видавець Стародубець В. О., 2002. – 178 с.

11. Методичні рекомендації по бухгалтерському обліку запасів суб'єктів державного сектору [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 23.01.2015 року № 11. — Режим доступу : <http://buhgalter911.com.ua>

12. Михайлов М. Г., Телегунь М. І., Славкова О. П. Бухгалтерський облік у бюджетних установах. Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2011. — 384 с.

13. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 123 «Запаси» [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 12.10.2010 року № 1202 (зі змінами, внесеними наказами Міністерства фінансів України від 18.05.12 р. № 568, 25.11.14 р. № 1163, 23.07.15 р. № 664). — Режим доступу : <http://buhgalter911.com.ua>.

14. Терещенко Л.О. Інформаційні системи і технології в обліку. [дод. тираж.] / Терещенко Л.О., Матієнко-Зубенко І.І. — К.: КНЕУ, 2004. — 187 с.

15. Свірко С.В. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: методологія та організація: [монографія] / Свірко С.В. — К.: КНЕУ, 2006. — 244 с.

16. Семенюк Ю. Процес обліку в бюджетних установах за умов використання інформаційних технологій [Електронний ресурс] / Ю. Семенюк. — 2010. — Режим доступу до ресурсу: <http://conf-cv.at.ua/forum/43-314-1>.

17. Сушко Н. Запаси: бухгалтерський облік згідно НП(С)БО123 / Н. Сушко. // Баланс-бюджет. — 2015. — С. 19–26.

18. Хомуляк Т. І. Особливості обліку у бюджетних установах в умовах сьогодення / Т. І. Хомуляк // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. — 2014. — № 2. — С. 75-81. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ

19. Хорунжак Н.М. Проблеми та перспективи комп'ютеризації обліку в бюджетних установах / Хорунжак Н.М., Сисюк С.В. // Економіка і регіон. — 2009. — №1(20). — с. 142-146

20. Шара Є. Ю. Бухгалтерський облік у бюджетних установах і організаціях: навч. посіб. / Є. Ю. Шара, О. М. Андрієнко, Л. І. Жидєєва. – Київ: Центр учбової л-ри, 2011. – 440 с.

21. Яремко С. А. Основні аспекти організації обліку з використанням сучасних інформаційних систем [Електронний ресурс] / С. А. Яремко, І. В. Балибюк // Экономика/7. Учет и аудит. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: http://www.rusnauka.com/8_DN_2011/Economics/7_82243.doc.htm.

Стороженко М. ІТОДСм -11

Зміст Вступ	3
1. Економічна суть запасів бюджетних установ.....	5
2. Організація обліку запасів в бюджетних установах в умовах АРМ бухгалтера.....	13
3. Синтетичний та аналітичний облік запасів.....	18
4. Особливості проведення контролю запасів в бюджетних установах на основі використання новітніх інформаційних технологій.....	22
Висновок	25
Список використаної літератури	27

Вступ Складовою стабільної роботи підприємства є оптимальна наявність і обіг запасів. Запаси практично завжди є в тому чи іншому вигляді на будь-якому підприємстві. Правильне документальне оформлення і відображення операцій із запасами у обліку - запорука успішної роботи бюджетної установи в цілому. Проблема автоматизації обліку запасів є досить актуальною в зв'язку з необхідністю отримання швидкої та достовірної інформації. Відображення запасів в обліку на даний час не задовольняє інформацією управлінський персонал. Велике значення набуває застосування інформаційних технологій, що забезпечує якісне відображення облікових даних і зводить обліковий процес до міжнародних стандартів. Тому, необхідно вирішити питання пристосування сучасних систем, які функціонують в обліку запасів до вимог оперативності та достовірності надання інформації. Значна кількість малих бюджетних організацій використовують ручну форму ведення обліку запасів, хоча автоматизована робота підприємства сприяє чіткому та злагодженому веденню обліку. Навіть часткова автоматизація не забезпечує відображення операцій синхронізовано в одній базі даних, що супроводжувалось б використанням всієї інформації та всіх факторів що здійснюють вплив на ситуацію. Впровадження інформаційних систем нового покоління є найбільш перспективним напрямом застосування

[21:55:46] **Yah** **Найдено 1% совпадений** по адресу: <http://uadocs.exdat.com/docs/index-152207.html>

[21:55:46] **Yah** **Найдено 1% совпадений** по адресу: http://ua-referat.com/Використання_інформаційних_технологій_в_навчальному_процесі

[21:55:50] **Go** **Найдено 1% совпадений** по адресу: <http://www.stelmaschuk.info/archive-internet-conference/67-conferencia-12-12-2013/1010-1010.html>

[21:55:50] **Vi** **Найдено 3% совпадений** по адресу: http://www.rusnauka.com/8_DN_2011/Economics/7_82243.doc.htm

[21:55:51] **Yah** **Найдено 2% совпадений** по адресу: <http://www.twirpx.com/file/700689/>

[21:55:51] **Yah** **Найдено 1% совпадений** по адресу: <http://uchebnik-online.net/book/777-buxgalterskij-oblik-u-byudzhetnix-ustanovax-navchalnij-posibnik-mixajlov-m-g-telegun-m-i-slavkova-o-p/2-anotaciya.html>

[21:55:52] **Yah** **Найдено 1% совпадений** по адресу: <http://uchebnik-online.net/book/777-buxgalterskij-oblik-u-byudzhetnix-ustanovax-navchalnij-posibnik-mixajlov-m-g-telegun-m-i-slavkova-o-p/41-5-oblik-rozrahunkiv-z-pidzvitnimi-osobami.html>

[21:55:52] **Go** **Найдено 1% совпадений** по адресу: http://oef.kneu.edu.ua/ua/depts8/k_audytu/vykladachi_ka/Matienko_Zubenko.I.I/

[21:56:04] **Уникальность текста 83%**[©] (Проигнорировано цитат: 1%)

Керівник

Мельник Н.Г.